אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת ריח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"א מנחם אב תרס"ט
נמען: בית הדין הספרדי ביפו, והרב יצחק ארוואץ

על גט של יהודים גורג'ים מראשון לציון: הם שייכים באופן שווה לספרדים ולאשכנזים, אבל מבינים רק רוסית, ולכן קשה למי שאינו מכיר את השפה לסדר את גיטם. על אדם שעשה 'נבלה' יש לקנא ולמחות בכוח התורה ובכוח הממשלה. הרב קוק עסוק ברפואה, אבל יבוא אם יהיה צורך.

עיקרי הדברים

- גיטין של יהודי גרוזיה - שאלת השפה.
- מחאה על עבירה חמורה.
- שיתוף פעולה עם בית הדין הספרדי.

נוסח האגרת

ב"ה[1], י"א מנ"א[2] תרס"ט[3].

שלו'[4] וברכה לכבוד ידי"נ[5] הרבנים המובהקים, כלילי פארות, והיו למאורות, חו"ר[6] בד"צ[7] דקה"ק[8] ספרדים בעה"ק[9] יפו ת"ו[10], וביחוד כ'[11] ידי"נ הרב המופלא, וכבוד ד' מלא, יקר מחכמה ומכבוד, מהר"י[12] ארוואץ שיחל"א[13], - יתברכו ברב טוב וחיים עד העולם.

מכתב קדשם הגיעני. ולעומת זה קבלתי ג"כ[14] מכתב מכבוד רבני בד"צ שלנו שי'[15], ע"ד[16] הג"פ[17] הגורז'י מראשון לציון, שאין כונתם לנגע בכל המתיחס למעכ"ת[18], אלא שקהל-קדש

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 מנ"א - מנחם אב
3 תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
4 שלו' - שלום
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 חו"ר - חכמים ורבנים
7 בד"צ - בית דין צדק
8 דקה"ק - דקהילה קדושה
9 בעה"ק - בעיר הקודש
10 ת"ו - תבנה ותכונן
11 כ' - כבוד
12 מהר"י - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות י (כגון יעקב / יצחק / יוסף / יהודה / ישראל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
13 שיחל"א - שיחיה לאורך ימים
14 ג"כ - גם כן
15 שי' - שיחיה
16 ע"ד - על דבר
17 הג"פ - הגאון פ... - שם אדם
18 למעכ"ת - למעלת כבוד תורתו

הגורז'ים הנם מתיחסים באופן שוה לספרדים ואשכנזים יצ"ו[19], והעיקר שאינם מכירים כ"א[20] לשון רוס, המוזרה לכת"ר[21] והיא לשון ארץ מולדתם של כבוד רבני בד"צ שלנו שי'. וכמובן שקשה, וכמעט מן הנמנע, לתקן כל דברי הגט מי שאינו מכיר את הלשון, שהמגרש מדבר ושומע בו. ועל כגון דא סמיכנא על יקרת מעלתם, שתמיד נעמוד בקשרי ידידות, לעבוד עבודת הקודש, למען ד' ועמו וחבל נחלתו ת"ו.

וע"ד[22] האי גברא, אשר עשה נבלה לעבור אחדר"ג[23], ראוי לקנאת ע"ז[24] קנאה גדולה, וכל אשר יעלה בידנו למחות בעושי עול אלה, ע"י[25] כח תוה"ק[26] וכח הממשלה, הננו ודאי חייבים, לגדור את הפרצה. והנני מחכה כעת על תשובת כ' רבני בד"צ שלנו הי"ו[27], אשר אקוה שיתאגדו יחד בכינוס לצדיקים. והנה אני בעניי עסוק כעת ברפואות, וגם פה לא הונח לי מטרדות שונות, דאתרא ודעלמא, וקשה לי לנוד כעת,

טרם הספקתי עדיין לפוש מעט, מ"מ[28] אם יהיה הכרח לפי צורך הענין שאבא, הסכמתי בל"נ[29] שלא להשגיח על העכובים, רק שלא להניח את חיי המשפחה כדרך הפקר ח"ו[30]. ודי יהי'[31] עוזר לנו, יושיע את עמו ויברך את נחלתו.

והנני חותם בברכה שלמה ובאה"ר[32] ונאמנה, כנה"ר[33] ונפש ידי"ע[34],

הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א'-ד'

---

19 יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
20 כ"א - כי אם
21 לכת"ר - לכבוד תורתו
22 וע"ד - ועל דבר
23 אחדר"ג - על חרם דרבנו גרשום
24 ע"ז - על זה
25 ע"י - על ידי
26 תוה"ק - תורתנו הקדושה
27 הי"ו - השם יברכהו ויחייהו
28 מ"מ - מכל מקום
29 בל"נ - בלי נדר
30 ח"ו - חס ושלום
31 יהי' - יהיה
32 ובאה"ר - ובאהבה רבה
33 כנה"ר - כנפשו הרמה
34 ידי"ע - ידידו עוז